

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ - WIELKOPOLSKIE 2015

(Projekt stanowiska przygotowany przez Województwo Wielkopolskie)

STANOWISKO KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP z dnia..... 2015 r. w sprawie sytuacji finansowej Ośrodków Doradztwa Rolniczego

Polskie rolnictwo oraz obszary wiejskie w latach 2014 – 2020 otrzyma z UE łącznie ze środkami krajowymi 42,4 mld euro. Racjonalne wykorzystanie tej kwoty stwarza ogromne możliwości i szanse na znaczące przyspieszenie procesów związanych z modernizacją sektora rolnego, oraz unowocześnienia obszarów wiejskich. Efektywna realizacja nowych przekrojowych celów polityki rozwoju obszarów wiejskich takich jak poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, działania w dziedzinie klimatu, oraz zrównoważony rozwój terytorialny wymaga zmiany podejścia do szeroko pojętej edukacji rolniczej.

Nauka, edukacja i doradztwo rolnicze są bardzo ważnym czynnikiem rozwoju rolnictwa, wspierają aktywizację społeczno gospodarczą obszarów wiejskich, w tym także rozwój przedsiębiorczości.

Doradztwo rolnicze musi wykraczać poza zakres tradycyjnych form, obejmujące technologiczne i ekonomiczne zagadnienia związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Współczesne doradztwo rolnicze musi posiadać sprawny system umożliwiający zdobycie i pogłębienie informacji dotyczących zagadnień ekonomiki produkcji rolniczej, najnowszych technik i technologii produkcji umożliwiającej osiągnięcie wysokich standardów jakościowych i środowiskowych w zarządzaniu gospodarstwem. Musi także sprostać wyzwaniom związanym z pojawiającymi się w Europie i na świecie nowymi trendami, jak globalizacja i liberalizacja rynków rolnych.

Ośrodki doradztwa rolniczego mają wielki potencjał organizacyjny i równie duży kapitał ludzki, który musi zostać efektywnie wykorzystany, aby przy wykorzystaniu środków finansowych Unii Europejskiej w Polsce funkcjonował nowoczesny, konkurencyjny sektor rolno przetwórczy, a standardy życia mieszkańców obszarów wiejskich nie odbiegały od tych w miastach.

Ośrodki doradztwa rolniczego podlegają właściwemu Zarządowi Województwa i otrzymują z budżetu państwa dotacje celowe na wykonywanie zadań o których mówi znowelizowana ustawa z dnia 22 października 2004 r o jednostkach doradztwa rolniczego. W ostatnich latach można zaobserwować zwiększanie ilości nowych zadań bez zapewnienia źródeł ich finansowania. Przykładem takich działań jest zapis w Krajowym Planie Działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin (obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2013 r. w sprawie krajowego planu działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin). Zgodnie z powyższym dokumentem ośrodki doradztwa rolniczego mają przejąć od Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa część zadań związanych z monitoringiem agrofagów. Ośrodki zakupiły już lub są w trakcie zakupów stacji meteo, które mają służyć realizacji tego zadania. Zadanie to jednak nie jest objęte przepisami ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego i wymaga zapewnienia nowych środków finansowych na jego realizację. Podobnie sytuacja ma się w przypadku udziałów doradców i specjalistów w pracach komisji do spraw szacowania skutków klęsk żywiołowych, które są coraz bardziej powszechne i występują niemal corocznie. Niewystarczające środki finansowe otrzymywane z budżetu państwa, pomimo wzrostu wydatków na realizację wciąż nowych zadań, utrzymują się od kilku lat na stałym poziomie z tendencją zniżkową. Dotacja celowa w ponad 80% jest przeznaczona na niskie wynagrodzenie i jego pochodne. W roku 2014 średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w WODR wynosiło 2269,94 zł. Doradcy pracujący w terenie, bezpośrednio z rolnikami otrzymywali brutto 1855,34 zł. Dla prawidłowej realizacji zadań wskaźnik ten powinien oscylować w granicach maksymalnie 55 – 60 % co pozwoliłoby również na doskonalenie kadry doradczej. Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą, pracownikom doradztwa rolniczego (Dz. U. Nr 195, poz. 1208) daje możliwość wyższego wynagradzania jednak zbyt niski poziom dotacji celowej nie pozwala na poprawę wynagrodzeń. Nieadekwatne do wymaganych kwalifikacji oraz zakresu obowiązków wynagrodzenie powoduje rezygnację najbardziej wartościowych, kompetentnych doradców, którzy chcąc zapewnić środki na utrzymanie rodzin, edukację dzieci muszą szukać nowego miejsca

na rynku pracy. Doradztwo rolnicze jako zadanie publiczne, realizowane przez jednostki doradztwa rolniczego nie stanowi na gruncie obowiązującego prawodawstwa zadania własnego struktur samorządu województwa. Tendencje rozwoju doradztwa rolniczego w rozwiniętych krajach świata wskazują na zasadniczo odmienne problemy niż te, które istnieją w budujących gospodarkę rynkową. W tych pierwszych krajach, wskutek wysokiego stopnia zorganizowania rolnictwa, obszar działania doradztwa w tradycyjnym rozumieniu ulega zawężeniu. W Polsce ma ono ogromne znaczenie w zakresie procesów związanych z racjonalizacją produkcji oraz rozważnym i harmonijnym gospodarowaniem posiadanymi zasobami środków produkcji, a także musi aktywnie wspierać procesy restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa oraz procesy związane ze zmianami na obszarach wiejskich. W świetle zwiększonych zadań obecny stan dofinansowania publicznego doradztwa budzi poważny niepokój.

Zwracamy się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o znaczące zwiększenie dotacji celowej dla Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Tylko dobrze zmotywowani doradcy Ośrodków Doradztwa Rolniczego są gwarantem racjonalnego wykorzystania środków finansowych z programów Unii Europejskiej, które przyczynią się do powstania nowoczesnego w pełni konkurencyjnego na globalnym rynku sektora rolnego a standardy życia mieszkańców obszarów wiejskich będą porównywalne z mieszkańcami miast. Szansy jakie daje Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 nie wolno nam zmarnować.

**Przewodniczący
Konwentu Marszałków
Województw RP
Marek Woźniak**